

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ
зі спеціальності 231 Соціальна робота

УМАНЬ 2018

УДК 364
ББК 60.9
С 40

Рецензенти:

Т. Д. Кочубей – доктор педагогічних наук, професор, професоркафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

О. О. Кравченко – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету соціальної та психологічної освіти, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 1 від 27 серпня 2018 року).

Методичні рекомендації до виконання магістерських робіт зі спеціальності 231 Соціальна робота // Уклад. :Н. М. Коляда, В. П. Ісаченко. Умань : Візаві, 2018. – 60 с.

У методичних рекомендаціях комплексно розглянуто сучасні вимоги до процесу підготовки та захисту магістерської кваліфікаційної роботи на здобуття ОС «магістр» від вибору теми до її прилюдного захисту.

У поданих матеріалах розкрита технологія навчально-наукової діяльності, починаючи з опрацювання наукової літератури; наведено вимоги до написання і оформлення магістерської кваліфікаційної роботи; висвітлено порядок проведення публічного захисту дослідження. Використано державні стандарти України й інструкції, які визначають порядок виконання і оформлення наукових кваліфікаційних робіт.

Для студентів спеціальностей «Соціальна робота» («Соціальна педагогіка»), «Соціальне забезпечення».

ЗМІСТ

ТЕЗАУРУС	4
РОЗДІЛ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИПУСКНІ КВАЛІФІКАЦІЙНІ РОБОТИ	
1. В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛАТИЧІНИ	7
1.1. Загальні положення	7
1.2. Визначення тематики та організація виконання випускної кваліфікаційної роботи	9
1.3. Структура випускної кваліфікаційної роботи	10
1.4. Загальні вимоги до оформлення випускної кваліфікаційної роботи	12
1.5. Підготовка до захисту та захист випускної кваліфікаційної роботи	15
РОЗДІЛ 2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	19
РОЗДІЛ 3. ПІДГОТОВКА ТА ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ	20
3.1. Вибір та затвердження теми магістерської роботи	20
3.2. Розподіл функцій керівника магістерської роботи і студента	21
3.3. Основні етапи підготовки та написання магістерської роботи	23
3.4. Вивчення літературних джерел за темою магістерської роботи	27
3.5. Збирання дослідницького матеріалу, його обробка та викладення змісту магістерської роботи	29
3.6. Допуск до захисту магістерської роботи	34
3.7. Підготовка презентації до захисту магістерської роботи	36
3.8. Захист магістерської роботи	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ	44

ТЕЗАУРУС

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам **освітньої програми**.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- **автономність і відповідальність** – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;
- **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);
- **комунікація** – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;
- **уміння** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)

– система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами.

- **Кваліфікація освітня** – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на підставі виконання вимог Стандартів вищої освіти.
- **Кваліфікація професійна** – кваліфікація, які присуджується на **підставі виконання вимог** професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Кваліфікаційна робота — це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання

(компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.
- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.
- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Магістр – освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90–120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми — 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї ступеня бакалавра або спеціаліста.

Магістерська робота – це самостійна індивідуальна кваліфікаційна робота з елементами дослідництва та інновацій, яка є підсумком теоретичної та практичної

підготовки в рамках нормативної та вибіркової складових освітньо-професійної програми

підготовки магістрів. Магістерська робота є формою контролю набутих студентом або слухачем магістратури у процесі навчання інтегрованих знань, умінь, навичок, необхідних для виконання професійних обов'язків.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якого та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством.

Результати навчання (програмні) – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається законодавством або вищим навчальним закладом, або науковою установою та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Зразок оформлення титульного листа випускної кваліфікаційної роботи

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

(повне найменування інституту/факультету)

(повна назва кафедри)

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

освітній ступінь (бакалавр, магістр)
освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст
(вибрати необхідне)

на тему:

Виконав: студент __ курсу, групи __
напряму підготовки/спеціальності

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

(прізвище та ініціали студента)

Керівник:

(науковий ступінь та/або вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент:

(науковий ступінь та/або вчене звання, прізвище та ініціали)

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.	8
1.1.	8
1.2.	20
РОЗДІЛ 2.	30
2.1.	30
2.2.	45
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
ДОДАТКИ	70

Додаток В

Директору інституту/Декану факультету
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

(науковий ступінь та/або вчене звання, прізвище та ініціали)

студента I курсу 53 групи
денної (заочної) форми навчання
Іванова Петра Петровича

Заява

Прошу затвердити на Вченій раді факультету тему випускної кваліфікаційної роботи у такій редакції: «_____».

(тема роботи)

Керівником прошу призначити _____
(вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Дата

Підпис студента

Керівник

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Декан факультету/
Директор інституту

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Інститут/факультет _____
Кафедра _____
Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) _____
Напрямок підготовки/Спеціальність _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на випускню кваліфікаційну роботу студента

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____, _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

затверджені _____
« ____ » _____ 20__ р. № _____

2. Строк подачі студентом роботи _____

3. Вихідні дані по роботі _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань для розробки) _____

5. Перелік графічного матеріалу _____

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

**ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

Направляється студент(-ка) _____ до захисту роботи
(прізвище, ім'я, по батькові)

за напрямом підготовки _____

спеціальністю _____
(шифр і назва спеціальності/напрямку підготовки)

на тему: _____

Випускна кваліфікаційна робота і рецензія додаються.

Директор інституту/декан факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Довідка про успішність

Студент _____ за період навчання в інституті/на факультеті
(прізвище та ініціали студента)

з 20__ р. по 20__ р. повністю виконав навчальний план за напрямом
підготовки, спеціальністю з таким розподілом оцінок за:

національною шкалою: відмінно _____%; добре _____%; задовільно _____%;

шкалою ECTS: A _____%; B _____%; C _____%; D _____%; E _____%.

Диспетчер інституту/факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

(повне найменування вищого навчального закладу)

ПРОТОКОЛ № _____ від „____” _____ 20____ року

засідання екзаменаційної комісії № _____

З розгляду випускної кваліфікаційної роботи студента (ки) _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

На тему: _____

ПРИСУТНІ :

Голова _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Члени ЕК _____

ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ВИКОНАНО:

Під керівництвом _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

З консультацією _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ПОДАНО ТАКІ МАТЕРІАЛИ :

1. Подання голові ЕК щодо захисту випускної кваліфікаційної роботи, у якому містяться довідка про успішність, висновок керівника, висновок кафедри _____

2. Пояснювальна записка до випускної кваліфікаційної роботи на _____ сторінках

3. Креслення, презентації на _____ аркушах

4. Рецензія _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

5. Навчальна карта студента

6. Резюме до роботи _____ **МОВОЮ**

(вказати мову)

Після повідомлення (протягом ___ хв.) про виконану роботу студенту (ці) задані такі запитання:

1. _____
(прізвище й ініціали особи, що поставила запитання, зміст запитання)

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що студент (ка) _____
(прізвище та ініціали)

виконав (ла) і захистив (ла) випускню кваліфікаційну роботу з оцінкою за шкалами:
національною _____ ECTS _____

2. Присвоїти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

кваліфікацію _____
за спеціальністю _____
(підпр. назва)

3. Видати диплом _____
(звичайного зразка або з відзнакою)

4. Відзначити, що _____

Голова ЕК: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени ЕК: _____

(прізвище та ініціали й посада особи, що склала протокол, підпис)

Критерії оцінки якості магістерських робіт

Критерії	Предмет експертної оцінки	Максимальна кількість балів
Актуальність теми дослідження	новизна постановки проблеми, обґрунтованість актуальності теми;	4
	постановка завдань дослідження;	6
	відповідність теми напряму підготовки фахівця;	2
	відповідність плану (змісту) роботи її темі;	2
	наявність зацікавленості у розробці теми організації соціальної сфери;	2
	Разом за критерієм	14
Ступінь науковості	оцінка накопиченого вітчизняного і зарубіжного теоретичного та практичного досвіду з питань дослідження;	15
	наявність елементів наукової новизни та ступінь їх обґрунтованості;	15
	логічність викладу матеріалу та побудови роботи;	3
	повнота та обґрунтованість висновків за результатами дослідження;	7
	Разом за критерієм	40

Інформаційно-методичне та програмне забезпечення	використання адекватних темі дослідження джерел інформації та її обробка;	5
	використання статистичних матеріалів та їх оцінка;	5
	застосування сучасних програмних продуктів;	5
	Разом за критерієм	15
Практична значущість, апробація результатів дослідження	рівень реальності та аргументованість розробок і пропозицій, можливість їх використання;	6
	апробація і впровадження результатів дослідження;	6
	наявність публікацій за результатами дослідження та участь у наукових конференціях;	6
	обґрунтування економічного або соціального ефекту від впровадження результатів дослідження;	10
	Разом за критерієм	28
Оформлення роботи	Відповідність загальноприйнятим стандартам оформлення	3
РАЗОМ		100

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	<ul style="list-style-type: none"> Шепелев М.А. Теорія міжнародних відносин [Текст]: підр. для студ. ВНЗ / М.А. Шепелев; за ред.д-ріст.наук, проф. Д.В. Табачника. – К.: Вища шк., 2004. – 622 с. Иншакова Н.Г. Помощник рекламиста, или Редактор рекламных текстов [Текст] / Н.Г. Иншакова. – М.: МЦФЭР, 2005. – 288 с. – (Приложение к журналу «Справочникруководителяобразовательногоучреждения»; 1-2005).
Двох авторів	<ul style="list-style-type: none"> Василишин Д.В. Рекомендації зі складання й оформлення списку використаних джерел і літератури [Текст]: навч.-метод. реком. / Д.В. Василишин, О.М. Василишин. – Львів: Укр.акад.друкарства, 2008. – 169 с. Євтух М.Б. Гуманізація виховання в контексті розвитку польської педагогіки міжвоєнного періоду (1918-1939 рр.) [Текст]: [моногр.] / М.Б. Євтух, В.С. Ханенко. – Луганськ: Вид-во СНУ ім.В. Даля, 2004. – 176 с.
Трьох авторів	<ul style="list-style-type: none"> Синяева И.М. Маркетинговые коммуникации [Текст]: учеб. / И.М. Синяева, С.В. Земляк, В.В. Синяев; под ред. проф. Л.П. Дашкова. – 3-е изд. – М.: Изд.-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2008. – 324 с.
Під назвою (чотири та більше авторів)	<ul style="list-style-type: none"> Маркетинг для магістрів [Текст]: навч.посіб. / [С.М. Ілляшенко, В.В. Божкова, О.В. Прокопенко та ін.]; за ред.д-реконом.наук, проф. С.М. Ілляшенка. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 928 с. Сучасне діловодство: зразки документів, діловий етикет, інформація для ділової людини [Текст]: [довід.] / уклад.: Н.Г. Горголюк, І.А. Казімірова; за ред. д-р філол.наук, проф. В.М. Бріцина. – К.: Вид-во «Довіра», 2007. – 687 с. <p>Примітка: якщо видання має авторами 4 осіб у цьому випадку у відомостях про відповідальність будуть записуватись всі чотири автора</p>
Один том багатотомного видання 3	<ul style="list-style-type: none"> Олійник Б. Вибрані твори [Текст]: у 2 т., Т. 2: Переклади. Публіцистика / Б. Олійник; уклад. А.Я. Слободяник та ін. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 2006. – 605 с.: фотоілюстр. – (Бібліотека Української Літературної енциклопедії: вершини письменства). <p>або</p> <ul style="list-style-type: none"> Брик М.Т. Енциклопедія мембран [Текст]: У 2-х т. = EncyclopediaofMembranes :intwovolumes / М.Т. Брик. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – Т.1. – 700 с.
Нормативно-правового документа	<ul style="list-style-type: none"> Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 13 грудня 2001 р. № 2888-III (із змінами) [Текст] / Верховна Рада України. – К., 2002. – 34 с. <p>або</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Про Національний архівний фонд та архівні установи [Текст]: закон України від 13 грудня 2001 р. № 2888-III (із змінами) / Верховна Рада України. – К., 2002. – 34 с. • ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст]. – Вид.офіц. – введ. в дію. 01.07.2007. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи). <p>або</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання [Текст]: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – Вид. офіц. – введ. в дію 01.07.2007. – К.: Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи).
Газета/журнал	<ul style="list-style-type: none"> • Урядовий кур'єр [Текст]: газ. центр. органів виконав. влади України / засн. Кабінет Міністрів України; голов. ред. А. Ковтун. – 1990 – ... – К.: Преса України, 2008. – 25 листоп. – № 221 (3881). • Вища школа [Текст]: наук.-практ. журн. / засн. М-во освіти і науки України; голов.ред. І.О.Вакарчук. – 2001. – ... – К.: Знання, 2008. - № 8-10.
Дисертація	<ul style="list-style-type: none"> • Баштанник В. В. Державне управління в системі владно-партійної взаємодії [Текст] : дис. канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 : захищена 15.01.02 : затв. 27.09.02 / Баштанник Володимир Володимирович. — К., 2002. — 220 с. – Бібліогр.: С. 198-218.
Автореферат дисертації	<ul style="list-style-type: none"> • Кірсенко М. В. Чеські землі в міжнародних відносинах Центральної Європи 1918-1920 років (Політико-дипломатична історія з доби становлення Чехословацької республіки) [Текст] : автореф. дис. д-ра іст. наук : 07.00.02 / М.В. Кірсенко; НАН України. — К., 1998. — 36с.
Електронного ресурсу	<ul style="list-style-type: none"> • Атлас мира [Электронный ресурс] : мощныетематич. картырегионов, истор. справки и путеводители, экономич. обзоры, масштабированиелюбой точки планеты. – К.: Компроект, 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – (MasterSoft ; Делаемзнаниядоступными). – Назва з контейнера. • Прокопенко Л. С. Бібліографічна секція Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та закладів як осередок дослідження національної бібліографії (1965–2002 рр.) [Електронний ресурс]: автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08/ Київ Нац. ун-т культури і мистецтв. – Електорон. дан. (1 файл). – К., 2004. – 18 с. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/ard/2004/04plsdnb.zip. – Заголовок з екрана. <p>Примітка: якщо бібліографічний опис починається з прізвища автора, то в цьому випадку у зоні приміток буде зазначатися «заголовок з екрану»</p>
Один автор	<ul style="list-style-type: none"> • Одолінська Т. Вдалих імідж – ключ до слави: імідж у сфері шоу-бізнесу [Текст] / Т. Одолінська// Студентські наукові записки: [зб. наук. праць] / Національний ун-т «Острозька академія»; ред.кол.: І.Д. Пасічник, П.М. Кралюк, Ю.В. Мацієвський та ін. – Острог: Вид-во Національного ун-ту «Острозька академія», 2007. – Вип. 1. – С. 254-261. – (Серія «Політико-

	<p>інформаційний менеджмент»).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ковальов П. Взаємовідносини США з політичними структурами Євросоюзу [Текст] / П. Ковальов // Політичний менеджмент: укр. наук. журн. / гол. ред. Ю.Шайгородський. – К.: Укр.центр політ.менеджменту, 2004. – № 6(9). – С. 138-150. • Ляльчук Г.Д. Підліток і реальний світ [Текст] / Г.Д. Ляльчук // Психологічна газета / гол.ред. О.П. Главник. – К., 2007. – № 15(87). – серпень. – С. 2-23. <p>Примітка: аналітичний опис 2-х, 3-х авторів здійснюється за аналогією до аналітичного опису одного автора. Відмінність полягає в тому, що <u>в заголовку наводять прізвище першого автора, а відомостях про відповідальність відомості про всіх авторів.</u></p>
Під назвою	<ul style="list-style-type: none"> • Нейтронні дослідження взаємодії молекул поверхнево-активних речовин в неполярному розчиннику [Текст] / В.І. Петренко, Л.А. Булавін, М.В. Авдєєв та ін. // Укр. фіз. журнал. – К., 2008. – № 3. – С. 229–234.
Матеріалів конференцій	<ul style="list-style-type: none"> • Семенюк Е. Цінності людства і погляд філософа у завтрашній день [Текст] / Е. Семенюк // Особистісні цінності і переконання філософа та історико-філософський процес: тези Всеукр. Наук. конференції «XXI Читання, присвячені пам'яті К. Твардовського» (11-12 лютого 2009 року; Львів). – Львів: Вид-во Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2009. – С. 64-66.
Нормативно-правового документа	<ul style="list-style-type: none"> • Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 13 грудня 2001 р. № 2888-III (із змінами) [Текст] / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. – К., 2002. – № 11. – Ст. 81-88. або • Про Національний архівний фонд та архівні установи [Текст]: закон України від 13 грудня 2001 р. № 2888-III (із змінами) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. – К., 2002. – № 11. – Ст. 81-88.
Електронного ресурсу	<ul style="list-style-type: none"> • Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі [Електронний ресурс] : електронні ресурси в науці, культурі та освіті : підсумки 10-ї Міжнар. конф. “Крим-2003” / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm. – Назва з екрану. • Swanson E. Editing ISBD (SR): approach, scope, definitions [Electronic resource] // 68th IFLA Council and General Conference, August 18-24, 2002: Proceedings. – Mode of access: WWW.URL: www.ifla.org/IV/ifla68/papers/ 148-162e.pdf. - Last access: 2002. – Title from the screen. <p>Примітка: якщо бібліографічний опис починається з прізвища автора, то в цьому випадку у зоні приміток буде зазначатися «заголовок з екрану»</p>

